

USNESENÍ

Vrchní soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Romana Horáčka, Ph.D., a soudců JUDr. Gabriely Kučerové a JUDr. Yvony Svobodové ve věci

žalobkyně: **Heureka Group a.s.**, IČO 07822774
sídlem Karolinská 650/1, 186 00 Praha 8
zastoupená JUDr. Vilémem Podešvou, LL.M., advokátem
sídlem Na Pankráci 1683/127, 140 00 Praha 4

proti
žalované: **Google LLC**, reg. č. 3582691
sídlem DE19808 Wilmington, Corporation Service Company
251 Little Falls Drive, Spojené státy americké
zastoupená Mgr. Markem Vojáčkem, advokátem
sídlem Na Florenci 2116/15, 110 00 Praha 1

o 394.857.000 Kč s příslušenstvím, **k odvolání žalované** proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 29.9.2021, č.j. 1Cm 22/2020-231,

takto:

Usnesení soudu prvního stupně se ve výroku I. potvrzuje, ve výroku II. se zrušuje a věc se v tomto rozsahu vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Městský soud v Praze předložil dle čl. 267 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“) shora uvedeným usnesením Soudnímu dvoru Evropské unie předběžné otázky:
 - 1) Musí být čl. 21 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/104/EU ze dne 26.11.2014 o určitých pravidlech upravujících žaloby o náhradu škody podle vnitrostátního práva v případě porušení právních předpisů členských států a Evropské unie o hospodářské soutěži (dále jen „Směrnice“) a obecné unijní zásady vykládány tak, že se Směrnice, a zejména její článek 10, přímo či nepřímo použije na tento spor o náhradu veškeré škody způsobené porušením článku 102 SFEU, které bylo započato před datem platnosti Směrnice a ukončeno po uplynutí transpoziční lhůty, anebo tak, že se čl. 10 Směrnice použije pouze na část uvedeného jednání (a z toho plynoucí část škody), které se událo po datu platnosti Směrnice, případně po datu uplynutí transpoziční lhůty?
 - 2) Vyžaduje smysl a účel Směrnice a/nebo čl. 102 SFEU a zásada efektivity, aby byl čl. 22 odst. 2 Směrnice vykládán tak, že se „vnitrostátní předpisy přijaté podle čl. 21, které nejsou uvedeny v [čl. 22] odstavci 1“ jsou ta ustanovení vnitrostátních předpisů, kterými byl implementován čl. 10 Směrnice, jinými slovy, spadá čl. 10 Směrnice a pravidla promlčení do prvního nebo do druhého odstavce čl. 22 Směrnice?
 - 3) Je v souladu s čl. 10 odst. 2 Směrnice a/nebo s čl. 102 SFEU a zásadou efektivity taková vnitrostátní právní úprava a její výklad, která „vědomost o tom, že byla způsobena škoda“ relevantní pro počátek běhu subjektivní promlčecí lhůty váže na vědomost poškozeného o

„jednotlivých dílčích škodách“, které vznikají postupně v čase v průběhu trvajícího nebo pokračujícího protisoutěžního jednání (neboť judikatura vychází z předpokladu, že předmětný škodní nárok je ve svém celku dělitelný) a ve vztahu k nimž tak začínají běžet samostatné subjektivní promlčecí lhůty bez ohledu na vědomost poškozeného o škodě v celém jejím rozsahu způsobené celým porušením čl. 102 SFEU, tedy taková vnitrostátní právní úprava a její výklad, která umožňuje, aby běh promlčecí lhůty u nároku na náhradu škody způsobené protisoutěžním jednáním započal před okamžikem ukončení tohoto jednání spočívajícího v příznivějším umístění a zobrazování vlastního srovnávače cen v rozporu s čl. 102 SFEU?

4) Brání čl. 10 odst. 2, 3 a 4 Směrnice a/nebo čl. 102 SFEU a zásada efektivit, takové vnitrostátní právní úpravě, která stanoví, že subjektivní promlčecí lhůta, pokud jde o žaloby na náhradu škody, činí tři roky a začíná běžet ode dne, kdy se poškozený dozvěděl o dílčí škodě a o tom, kdo je povinen k její náhradě, ale nezohledňuje (i) okamžik ukončení protiprávního jednání, (ii) vědomost poškozeného o tom, že jednání je porušením pravidel o hospodářské soutěži, a která současně (iii) nestaví ani nepřerušuje tuto tříletou promlčecí lhůtu po dobu řízení před Komisí, jehož předmětem je dosud neukončené porušování článku 102 SFEU, a (iv) neobsahuje pravidlo, že pozastavení běhu promlčecí lhůty skončí nejdříve jeden rok poté, co rozhodnutí o protiprávním jednání nabylo právní moci? (výrok I.) a dále řízení přerušil do rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie o těchto předběžných otázkách (výrok II.).

2. V odůvodnění soud uvedl, že se žalobkyně domáhá náhrady škody v podobě ušlého zisku, kterou jí měla způsobit žalovaná v období od února 2013 do 27.6.2017 zneužitím svého dominantního postavení. To spočívalo v tom, že žalovaná umísťovala a zobrazovala vlastní srovnávač prodejních cen na nejlepším možném místě mezi výsledky ve službě obecného vyhledávání, čímž se snížila návštěvnost portálu srovnávače prodejních cen žalobkyně Heureka.cz. Žaloba vychází z rozhodnutí Komise ze dne 27.6.2017, AT.39740, ve věci Google Search (Shopping) (dále jen „rozhodnutí Komise“), v němž bylo konstatováno, že žalovaná porušila tímto jednáním čl. 102 SFEU i na území České republiky v uvedeném období. České soudy jsou tímto rozhodnutím vázány ohledně určení existence porušení soutěžního práva a osoby za to odpovědné.
3. Žalovaná v řízení vznesla námitku promlčení, protože povaha zneužití dominantního postavení umožňovala žalobkyni od počátku vědět, kdo jí působí újmu internetovým vyhledávačem Google. Již dne 30.11.2010 zveřejnila Komise oznámení o zahájení řízení proti žalované. Dokumenty Komise jsou také veřejně přístupné, včetně tiskové zprávy k tzv. „sdělení výhrad“, české internetové články informovaly o možném protisoutěžním jednání žalované a probíhajícím šetření Komise. Zásadní je datum 27.5.2014, kdy se Sdružení pro internetový rozvoj v České republice (SPIR) nesouhlasně vyjádřilo k závazkům navrženým žalovanou v řízení před Komisí a téhož dne zveřejnilo obsáhlou tiskovou zprávu s názvem „České internetové firmy protestují proti Googlu a jsou připraveny se bránit“. Žalobkyně věděla o vzniku škody a osobě škůdce již před rozhodnutím Komise, protože subjektivní promlčecí lhůta k (dílním) škodám (ušlým ziskům) začínala postupně běžet již od února 2013, nejpozději od 27.5.2014, tedy od zveřejnění tiskové zprávy SPIR. Žalobkyně mohla žalobu podat dříve a poté jen svůj nárok rozšiřovat o další dílčí škody. Nárok je promlčený nejméně za období od února 2013 do 25.6.2016.
4. Soud prvního stupně z rozhodných skutečností formuloval závěr, že v této věci je klíčové pro posouzení promlčení nároku položit Soudnímu dvoru Evropské unie (dále jen „SDEU“) předběžné otázky v souvislosti s výkladem práva Evropské unie. Pokud by byla námitka promlčení důvodná, pak by byla žaloba v téměř celém rozsahu zamítnuta; pokud ne, dojde k časově a finančně nákladnému dokazování žalovaného nároku. Soud dále poukázal na rozhodnou vnitrostátní právní úpravu a judikaturu ve vztahu k otázce promlčení – zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění účinném do 31.12.2013 (dále jen „obch. zák.“), a zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve

znění pozdějších předpisů, jenž je účinný od 1.1.2014 (dále jen „o. z.“), a také na právo Evropské unie - čl. 102 SFEU a čl. 10, 21 a 22 Směrnice.

5. Podání předběžné otázky 1) soud prvního stupně odůvodnil tím, že má pochybnosti, zda se v této věci uplatní nepřímý účinek Směrnice (zejména její čl. 10) na výklad daných vnitrostátních právních předpisů za situace, kdy k protisoutěžnímu jednání došlo před platností Směrnice (25.12.2014), ale bylo ukončeno až v období po uplynutí transpoziční lhůty (po 27.12.2016). Směrnice měla být transponována do vnitrostátního práva nejpozději do 27.12.2016, přičemž zákon č. 262/2017 Sb., o náhradě škody v oblasti hospodářské soutěže, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZNŠHS“), implementoval Směrnici do českého právního řádu s účinností od 1.9.2017.
6. Soud při výkladu čl. 21 odst. 1 ve spojení s čl. 22 odst. 1 a 2 Směrnice pochybuje, zda se Směrnice na danou věc použije a zda se čl. 10 Směrnice použije ve vztahu k veškeré škodě za období od února 2013 do 27.6.2017, nebo jen za období po dobu platnosti Směrnice od 26.12.2014 do 27.6.2017 či případně po datu uplynutí transpoziční lhůty k její implementaci, tedy od 28.12.2016. Časovou působnost Směrnice může posoudit jen SDEU. Kladná odpověď má vliv i na posouzení otázek následujících. Při negativní odpovědi by se vnitrostátní právní úprava obsažená v § 620 odst. 1 a § 629 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. z.“) poměřovala jen optikou čl. 102 SFEU a zásadou efektivity.
7. V navazující otázce 2) se soud ptá, zda musí být čl. 22 odst. 2 Směrnice vykládán tak, že se vztahuje mj. i na čl. 10 Směrnice, což by znamenalo, že vnitrostátní předpisy přijaté podle čl. 21, které nejsou uvedeny v (čl. 22) odstavci 1 jsou i ta ustanovení právního řádu, kterými byl implementován právě zmíněný čl. 10, resp. že čl. 10 Směrnice je nutné považovat za procesní ustanovení. Podstatným je zde, zda jsou pravidla promlčení v čl. 10 Směrnice ustanovení hmotněprávní či procesní. České právo považuje pravidla promlčení za hmotněprávní. Nicméně institut promlčení vykazuje znaky procesního charakteru, což odpovídá i tomu, že Směrnice hovoří o promlčení práva podat žalobu na náhradu škody. Přechodné ustanovení § 36 ZNŠHS plně reflektuje požadavek čl. 22 odst. 2 Směrnice, přičemž pokud by byl tento článek vykládán tak, že se vztahuje i na čl. 10 Směrnice, pak by to v této věci znamenalo, že by se podle přechodného ustanovení nová vnitrostátní právní úprava promlčení (§ 9 ZNŠHS – včetně délky 5 let) s účinností od 1.9.2017 použila na promlčecí lhůty, jež začaly běžet podle dosavadních právních předpisů a které k uvedenému datu neskončily, když žaloba na náhradu škody v projednávané věci byla podána po 25.12.2014.
8. Pokud bude na ustanovení o promlčení nahlíženo jako na pravidla hmotněprávní, pak by tomu tak nebylo. Tato otázka má i vliv na rozsah promlčení nároku na náhradu škody. Je žádoucí, aby byl čl. 22 odst. 1 a 2 Směrnice vykládán jednotně. Zároveň se obdobná otázka řeší v řízení vedeném u Soudního dvora pod C-267/20, Volvo and DAF Trucks.
9. Ve třetí otázce se soud prvního stupně táže, zda obsah pojmů „vědomost o škodě“/„vědomost o tom, že byla způsobena škoda“ dle výkladu § 620 odst. 1 o. z., pokud jde o počátek běhu subjektivní promlčecí lhůty k uplatnění práva na náhradu škody, odpovídá obsahu a významu těchto slov užitých v čl. 10 odst. 2 Směrnice.
10. Judikatura Nejvyššího soud vykládá „vědomost o škodě“ tak, že pro počátek běhu subjektivní promlčecí lhůty je relevantní vědomost i jen o dílčí škodě způsobené trvajícím či pokračujícím protiprávním jednáním. Poškozený nemusí mít vědomost o celé délce trvajících protiprávního jednání a o škodě v celém rozsahu. Rozhodovací praxe soudů vychází naopak z předpokladu, že škoda je v těchto případech dělitelná a že každou novou škodu, o níž se ta původní navýšila v důsledku trvání/pokračování téže škodní události, je možné samostatně uplatnit u soudu novou žalobou či rozšířením stávajícího žalobního nároku. Pro každou takovou dílčí škodu běží samostatná tříletá subjektivní promlčecí lhůta. V předmětné věci to znamená, že v každém okamžiku, kdy žalovaná na svých internetových stránkách preferovala své vyhledávací služby, mohl

žalobkyni ujít určitý zisk, ve vztahu k němuž začala běžet jedna z mnoha subjektivních promlčecích lhůt k uplatnění práva na její náhradu u soudu. Dílčí škody v počátku protiprávního jednání se mohou promlčet dříve, než došlo k ukončení protiprávního jednání.

11. V rozsudku SDEU ze dne 28.3.2019, ve věci C-637/17, Cogeco Comunnications Inc. proti Sport TV Portugal SA, a spol., je kladen důraz na vědomost poškozeného o přesném rozsahu škody způsobené porušením soutěžního práva a na možnost domoci se její celé náhrady. Zde není ale zřejmé, zda vědomost o „rozsahu škody“ odpovídá vědomosti o „škodě v celém jejím rozsahu“, jež byla následkem celého trvajících zneužívání dominantního postavení, či postačí i jen vědomost o „dílčí škodě“, způsobené v rámci takového trvajících deliktu.
12. Proto soud pokládá tuto otázku souladu výkladu pojmu „vědomost o tom, že byla způsobena škoda“ s čl. 10 odst. 2 Směrnice či čl. 102 SFEU. Přitom soud prvního stupně považuje tříštění práva na náhradu škody na řadu samostatných nároků a jejich postupné promlčování za nekoncepční, protože takový výklad vůbec nereflexuje povahu deliktu zneužití dominantního postavení. Dílčí útok v této věci nemůže být sám o sobě porušením čl. 102 SFEU, to je až jednání ve svém celku. Soud prvního stupně se tak domnívá, že subjektivní promlčecí lhůta (ani objektivní) k uplatnění práva na náhradu škody zde nemohla začít běžet před okamžikem ukončení protiprávního jednání spočívajícího v upřednostňování vlastní služby před konkurencí v rozporu s čl. 102 SFEU, přičemž okamžik ukončení protiprávního jednání se zde shoduje s okamžikem vydání rozhodnutí Komise. Vnitrostátní právo tak není vykládáno v souladu s čl. 10 odst. 2 Směrnice nebo čl. 102 SFEU a zásadou efektivity.
13. V podmíněné čtvrté otázce se soud táže na výklad objektivní a subjektivní promlčecí lhůty, jenž sice byl proveden SDEU (viz rozsudek ze dne 13.7.2006, ve věci C-295/04 až 298/04, Manfredi proti Lloyd Adriatico Assicurazioni SpA, a rozsudek ze dne 28.3.2019, ve věci C-637/17, Cogeco Comunnications Inc. proti Sport TV Portugal SA, a spol.). Ta ale nedávají jasnou odpověď.
14. V prvním rozhodnutí se jednalo o zakázanou kartelovou dohodu (čl. 101 SFEU), přičemž vnitrostátní úprava, že objektivní promlčecí lhůta pro podání žaloby na náhradu škody počíná běžet dnem, kdy kartelová dohoda nebo jednání ve vzájemné shodě bylo poprvé uskutečněno, byla shledána takovou, že znemožňuje uplatnění nároku na náhradu škody. V druhém rozhodnutí byla posuzována subjektivní promlčecí lhůta, která plynula nezávisle na tom, zda poškozený znal totožnost odpovědné osoby a přesný rozsah škody, a která se nestavěla ani nepřerušovala po dobu daného správního řízení. Není zřejmé, zda lze závěry SDEU vykládat i tak, že již „pouhá“ nemožnost pozastavení anebo přerušení tříleté promlčecí lhůty po dobu řízení před soutěžním orgánem je v rozporu s čl. 102 SFEU a zásadou efektivity.
15. Dále se soud zabývá úpravou promlčení v o. z., dle jehož § 620 odst. 1 se počátek běhu subjektivní promlčecí lhůty váže na to, že poškozený věděl nebo mohl vědět o osobě škůdce a o (dílčí) škodě, a to bez vědomosti o přesné výši škody a bez plné jistoty v osobě škůdce. V této věci žalobkyně mohla pociťovat od počátku dílčí škody i mít vědomost o osobě za to odpovědné, neboť není pochyb o tom, kdo je provozovatelem internetového vyhledávače Google. Délka subjektivní promlčecí lhůty činí dle § 629 odst. 1 o. z. tři roky.
16. Navíc o. z. neobsahuje na rozdíl od čl. 10 Směrnice a § 9 ZNŠHS tyto prvky – poškozený nemusí mít vědomost, že jednání představuje porušení pravidel o hospodářské soutěži (takovému zjištění ve správních řízeních předchází důkladná soutěžní analýza); počátek běhu subjektivní promlčecí lhůty není vázán na ukončení porušení právních předpisů o ochraně hospodářské soutěže (zde není zřejmé, zda se ukončením porušení ve smyslu čl. 10 odst. 2 Směrnice rozumí okamžik posledního dílčího útoku trvajících a pokračujících/opakovaného protiprávního jednání ve smyslu judikatury Komise a Soudního dvora. Do finálního textu Směrnice se totiž nepromítl výslovný požadavek na ukončení trvajících nebo opakovaného protiprávního jednání, který byl obsahem dřívějšího návrhu

Směrnice. V této věci by se mohlo stát, že dílčí škody, jejichž vznik spadá do počátku protiprávního jednání žalované, by se mohly promlčet dříve, než vůbec došlo k ukončení protiprávního jednání v červnu 2017.

17. Běžící promlčecí lhůta se dále nestaví ani nepřerušuje po dobu šetření správním orgánem a není zde ani úprava, že pozastavení běhu promlčecí lhůty skončí nejdříve jeden rok poté, co rozhodnutí o protiprávním jednání nabylo právní moci. Na běh subjektivní promlčecí lhůty zde neměla vliv skutečnost, že období od 30.11.2010 až do 27.6.2017 byla žalovaná (a z toho od 14.7.2016 do 27.6.2017 i její mateřská společnost Alphabet Inc.) vyšetřovaná Komisí pro možné porušení čl. 102 SFEU, jež vyústilo v rozhodnutí Komise.
18. Absence požadavků Směrnice ve vnitrostátním právu nelze překlenout eurokonformním výkladem. Dle českého práva by tak byl nárok na náhradu škody způsobené porušením čl. 102 SFEU za období od února 2013 do 25.6.2017 promlčen. Proto soud prvního stupně žádá SDEU o posouzení, zda čl. 102 SFEU a zásada efektivity a/nebo čl. 10 odst. 2, 3 a 4 Směrnice brání takové vnitrostátní právní úpravě promlčení, jako je ta obsažena v § 620 a § 629 odst. 1 o. z., a výkladu těchto ustanovení ze strany vnitrostátních soudů. Pakliže nelze tuto otázku zodpovědět ve světle čl. 10 Směrnice, z důvodu, že se tento článek na projednávanou věc nepoužije, táže se soud na soulad vnitrostátní právní úpravy a jejího výkladu s čl. 102 SFEU a zásadou efektivity.
19. S ohledem na uvedené soud prvního stupně dospěl k závěru, že zde jsou dány podmínky pro přerušení řízení podle § 109 odst. 1 písm. d) zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o.s.ř.“).
20. Proti všem výrokům usnesení podala žalovaná včasné odvolání, protože položení předběžných otázek SDEU je nedůvodné. Zde se uplatní zásada přednosti unijního práva před normami vnitrostátního práva, protože jde o věc spadající do působnosti unijního práva. V oblasti stanovení pravidel hospodářské soutěže nezbytných pro fungování vnitřního trhu /čl. 3 odst. 1 písm. b) SFEU/ je dána výlučná pravomoc Unie.
21. Primárním unijním soutěžním právem je čl. 102 SFEU, mající přímý účinek, tedy podnikům (soutěžitelům) přiznává práva a zakládá povinnosti sám o sobě, bez potřeby další národní právní úpravy. Judikatura SDEU již rozvinula a zpřesnila výklad čl. 101 a 102 SFEU, když mj. byla vyložena nutná souvislost pro posouzení souladu národní právní úpravy promlčení s těmito články.
22. Sekundární unijní soutěžní právo, v podobě směrnic, může mít jen tzv. vertikální účinek. Jednotlivec se nemůže dovolávat práv plynoucích ze směrnice vůči dalšímu jednotlivci, jen se může domáhat náhrady vzniklé škody vůči státu. Ve Směrnici je úprava promlčení, dle níž by vnitrostátní pravidla týkající se začátku běhu, délky, pozastavení nebo přerušení promlčecích lhůt neměla nepřiměřeně bránit podávání žalob o náhradu škody (její čl. 36). Zároveň žalovaná ocitovala čl. 10 a 22 Směrnice s tím, že členské státy měly provést právní úpravu Směrnice nejpozději do 27.12.2016 - v České republice se tomu stalo s účinností ZNŠHS ke dni 1.9.2017. Po citaci § 9 ZNŠHS žalovaná uzavřela, že je uplatněn nárok za období od února 2013 do 27.6.2017, tedy nikoli za účinnosti provedení Směrnice do českého právního řádu. Ve věci promlčení není relevantní úpravou Směrnice a ZNŠHS, ale jen úprava obsažená v o. z.
23. K podmínkám využití institutu předběžné otázky dle čl. 267 SFEU a významu tzv. acte éclairé, žalovaná odkázala na judikaturu SDEU. Zejména zmínila přednost uplatňování práva EU, a nikoli jen jeho správné použití, a také tři podmínky osvědčující nutnost předložení předběžné otázky, a to, že je dána 1) obecná otázka výkladu unijního práva, 2) ve vztahu k níž objektivně existuje několik rozumně možných výkladů, přičemž 3) odpověď na tuto otázku nelze vyvodit ze stávající judikatury SDEU. Uvedené žalovaná dále rozvedla i s ohledem na předmětnou věc, v níž se předkládané otázky týkají souladu české právní úpravy promlčení s čl. 101 a 102 SFEU. Zde ale

SDEU v rámci své judikatury poskytl dostatečná vodítka k výkladu vnitrostátní úpravy promlčení v unijním soutěžním právu, a proto dané předběžné otázky odmítne.

24. Napadené usnesení se opírá o nesprávné právní závěry. Otázka 1) směřuje k nepřípustné retroaktivní aplikaci Směrnice a jejích ustanovení o promlčení, což soud činí na základě tzv. přímého účinku směrnice (obecně), případně tzv. eurokonformního výkladu (tedy nepřímého účinku směrnice).
25. Relevantní česká úprava promlčení výslovně stanoví čtyřletou (§ 397 obch. zák.), resp. tříletou promlčecí lhůtu (§ 629 odst. 1 o. z.), jež běží od okamžiku, kdy se poškozený dozvěděl či mohl dozvědět o škodě a osobě povinné k její náhradě (§ 398 obch. zák., resp. § 620 odst. 1 o. z.). Směrnice naproti tomu předpokládá alespoň pětiletou promlčecí lhůtu (čl. 10 odst. 3), a ta nesmí běžet dříve, než je porušení právních předpisů o hospodářské soutěži ukončeno a než se žalobce dozví nebo než u něj lze předpokládat vědomost o Směrnici stanovených okolnostech (čl. 10 odst. 2). Přímý a nepřímý účinek unijní úpravy představuje základní principy unijního práva, a posouzení jejich aplikovatelnosti v konkrétním případě spadá výlučně do pravomoci vnitrostátních soudů. SDEU není s to kazuisticky posuzovat uplatnitelnost těchto principů ve vztahu ke všem unijním předpisům. S ohledem na vyloučení přímého a nepřímého účinku Směrnice je její zpětná aplikace vyloučena. Otázka 1) je nedůvodná a bude odmítnuta.
26. Otázka 2) směřuje k posouzení zpětné časové působnosti promlčení ve smyslu přechodného ustanovení čl. 22 Směrnice. Klíčovým má být posouzení, zda promlčení představuje úpravu hmotněprávní či procesněprávní. Tato otázka již byla vyřešena tak, že spadá do hmotného práva, k čemuž se přiklání i česká soudní praxe i právní nauka. K tomu žalovaná poukázala na příslušnou judikaturu. Cílem Směrnice nebylo měnit vnitrostátní pojetí promlčení, ale upravit jen některé aspekty s tím spojené. V řízení o náhradu škody způsobené omezením hospodářské soutěže se musí nadále přistupovat k promlčení jako k institutu hmotného práva. Směrnice tak obecně vylučuje retroaktivitu hmotněprávních ustanovení (včetně promlčení), jež nelze aplikovat přede dnem účinnosti příslušného prováděcího předpisu (čl. 22 odst. 1 Směrnice). Aplikace Směrnice je vyloučena i v posuzované věci, neboť žalobce se domáhá náhrady škody za období od února 2013 do 27.6.2017, tedy do dne vydání rozhodnutí Komise.
27. Vedle toho český zákonodárce nevyužil možnost danou členským státům, aby rozšířil časovou působnost Směrnice i na staré případy (a contrario § 36 ZNŠHS), tedy česká prováděcí úprava zpětnou časovou působnost hmotněprávních ustanovení Směrnice nestaví. Žalovaná se také zabývala přechodnými ustanoveními § 3079 odst. 1 a § 3066 o. z. a také absencí výslovného příkazu zákonodárce pro nepravou retroaktivitu. To žalovaná uzavřela tím, že česká hmotněprávní úprava promlčení spadá do čl. 22 odst. 1 Směrnice, a proto úpravu promlčení dle čl. 10 Směrnice nelze aplikovat retroaktivně. I druhá otázka bude SDEU odmítnuta.
28. Soulad úpravy promlčení v obch. zák. a o. z. s unijním právem je *acte éclairé*, a proto není třeba předběžné otázky podávat, k čemuž žalovaná zopakovala argumentaci ve výše uvedených rozsudcích ve věci Cogeco a ve věci Manfredi. V předmětné věci stanoví promlčecí lhůtu § 387 obch. zák., přičemž česká úprava splňuje ve všech bodech požadavky na efektivní prosazení práva poškozených.
29. Z pohledu otázky rovnocennosti, jež brání tomu, aby vnitrostátní právo znevýhodňovalo práva vyplývající z unijního práva, pak zde neexistuje formální rozdíl mezi použitím úpravy promlčení na vnitrostátní případy a unijní případy, a proto je prvek rovnocennosti v této věci splněn.
30. V české úpravě činí promlčecí lhůta 4 roky, ve Směrnici jde o 5 let a judikatura SDEU shledala přiměřenou lhůtou 3 roky, a proto je 4 letá promlčecí lhůta dostatečná. Také je splněna podmínka, že promlčecí lhůta by neměla začít běžet dříve, než poškozený bude mít faktickou možnost zjistit totožnost osoby odpovědné za protiprávní jednání, neboť to odpovídá úpravě v § 398 obch. zák.

Protože je možné po dobu vedení řízení před soutěžním úřadem přerušit běh promlčecí lhůty prostřednictvím institutu přerušení soudního řízení dle § 109 odst. 2 písm. c) o.s.ř., je naplněn i předpoklad možnosti vyčkání na rozhodnutí unijním či vnitrostátním orgánem pro ochranu hospodářské soutěže. Lze shrnout, že aspekty dotčené předběžnými otázkami představují záležitosti, o nichž mají rozhodnout české soudy, a nikoliv opětovně SDEU.

31. V této věci je vědomost poškozeného o škodě v celém rozsahu irelevantní, protože česká praxe i doktrína v případě pokračujících deliktů vyznává samostatné promlčení dílčích škod. Otázka 3) tak indikuje pochybnost soudu o souladu práva EU (Směrnice nebo čl. 102 SFEU) s českou rozhodovací praxí k promlčení škody v případě pokračujícího porušování těžké povinnosti. Praxe i doktrína totiž nepovažuje tyto dílčí škody za jediný nedělitelný nárok, ale připouští samostatné promlčení jednotlivých dílčích škod. Pochybnost soudu je dána nejspíše čl. 10 odst. 2 Směrnice, v němž se hovoří o nemožnosti počátku běhu lhůty dříve, než je porušení právních předpisů o hospodářské soutěži ukončeno. Promlčení je dle českého práva tradičně považováno za hmotněprávní úpravu. Směrnicí či ZNSHS nelze v této věci aplikovat, a to ani v rozsahu čl. 10 odst. 2 Směrnice. Pochybnost soudu je bez relevance.
32. Žalovaná k tomu také uvedla, že vyloučení počátku promlčení před ukončením porušení právních předpisů o hospodářské soutěži má význam pro trvající delikty, nikoliv pro pokračující delikty, u nichž nelze a priori dovozovat, že vícera (dílčí) škodní jednání by měla být považována za jedno souhrnné škodní jednání, k němuž by promlčecí doba počínala běžet až od dokončení posledního dílčího útoku. V českém soukromém právu se neuplatňuje žádné ustanovení, jako v trestním a správním právu. Okolnosti rozhodné pro počátek běhu promlčecí lhůty lze totiž určit samostatně ke každému dílčímu útoku a z něj vznikající škodě. Žalobkyně tvrzené protiprávní jednání žalované svou povahou představuje pokračující delikt, tedy sérii několika samostatných jednání, pročež jde z hlediska promlčení o samostatné nároky, k jejichž uplatnění začíná běžet promlčecí doba, jakmile se poškozený o vzniklých škodách dověděl. Postupné promlčování nároků na náhradu škody se uplatní i u tvrzeného zneužití dominantního postavení.
33. Z uvedeného je tedy nepochybné, že je česká úprava promlčení v souladu s čl. 102 SFEU i se zásadou efektivit, a proto zde není důvod pro podání otázky 3) k SDEU.
34. K otázce 4) žalovaná zopakovala, že se zde neuplatní Směrnice a rozhodné české právní úpravě s tím, že je zde i možnost řízení přerušit. O tom ale otázka 4) nehovoří, naopak uvádí, že úprava promlčení v obch. zák. nestaví ani nepřerušuje běh promlčecí lhůty po dobu řízení před Komisí. Jenže taková formulace neodpovídá požadavku na komplexní analýzu jednotlivých prvků systému promlčení. Protože je zde uplatňován nárok za dobu od února 2013 do 27.6.2017, nelze užít právní úpravu promlčení dle o. z., jak nesprávně učinil soud prvního stupně, ale dle obch. zák. Pokud by se přesto úprava o. z. uplatnila, pak výše uvedené závěry ohledně souladnosti české úpravy s právem unijním se vztahují i k o. z. Otázka 4) by neměla být předkládána SDEU.
35. V závěrečné části odvolání žalovaná uvedla, že řízení trpí jinou vadou, jež má spočívat v tom, že předběžné otázky byly předloženy SDEU tentýž den, co soud prvního stupně vydal usnesení, tedy před uplynutím běhu odvolací lhůty, respektive před jeho právní mocí. Tím ji soud zbavil procesního práva se proti usnesení účinně odvolat. Soud prvního stupně postupoval v rozporu s českými procesními pravidly, což mělo za následek nesprávné rozhodnutí, jímž bylo porušeno právo žalovaného na spravedlivý proces.
36. Po shrnutí výše uvedených důvodů žalovaná navrhla odvolacímu soudu, aby napadené usnesení zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.
37. Žalobkyně ve vyjádření k odvolání žalované uvedla, že usnesení je správné a řádně odůvodněné. Navíc rozhodnutí Komise bylo potvrzeno rozhodnutím Soudu první instance ze dne 10. 11. 2021, věc T-612/17, Google LLC (původně Google Inc. a Alphabet, Inc.) vs. Evropská komise.

38. Žalovaná se v odvolání domnívá, že soud prvního stupně zamýšlí posoudit soulad obch. zák. a o. z. se Směrnicí, jenže zde jsou pokládány otázky související s údajným promlčením předmětného nároku ve vztahu ke Směrnici nebo čl. 102 SFEU a zásadě efektivity. Proto jsou pojednání žalované, že Směrnicí nelze aplikovat na základě přímého či nepřímého účinku či o nepřípustné zpětné účinnosti ZNŠHS, zcela irelevantní.
39. Položené otázky směřují na výklad právní úpravy promlčení, resp. jeho souladu se Směrnicí, a jsou nezbytným východiskem pro zodpovězení otázek směřujících na výklad právní úpravy promlčení, resp. jeho souladu s čl. 102 SFEU a zásadou efektivity. Slovy soudu prvního stupně „pokud by věc (byť i jen částečně) spadala mimo časovou působnost Směrnice, bylo by třeba vnitrostátní právní úpravu jako tu obsaženou v § 620 odst. 1 a § 629 odst. o. z. poměřovat optikou čl. 102 SFEU a zásadou efektivity.
40. Formulace předběžných otázek je precizní, což odpovídá obecným východiskům pro pokládání předběžných otázek, jež formuloval Ústavní soud v nálezu ze dne 11.9.2018, sp.zn. II. ÚS 3432/17. V usnesení jsou otázky týkající se Směrnice doplněny navazujícími otázkami na soulad s čl. 102 SFEU a zásadou efektivity, což je standardní postup (viz výše uvedené rozhodnutí ve věci Cogeco a ve věci Manfredi), jež byly vydány v případech, kdy nebyla použitelná Směrnice. Zde je cílem získat ve vztahu k jednotlivým otázkám komplexní výklad relevantních norem práva EU, zde především čl. 102 SFEU a k němu vztahující se zásady efektivity. V odvolání tak může být relevantní jen námitka žalované o naplnění acte éclairé, nicméně to zde naplněno bylo.
41. Žalobkyně k posouzení existence výjimky acte éclairé znovu poukázala na nálezy Ústavního soudu (v němž jsou odkazy na judikaturu SDEU) s tím, že jediným oprávněným ke konečnému a autoritativnímu výkladu obsahu práva EU je SDEU, přičemž ten uznává velkou míru uvážení vnitrostátních soudů při položení předběžných otázek, na něž pak odmítá odpovědět jen zcela výjimečně. Rozsah přezkumu odvolacího soudu nespočívá ve výkladu práva EU, ale jen v ověření, zda soud prvního stupně nepřistoupil k předložení předběžných otázek svévolně, resp. bez řádného odůvodnění.
42. Při vymezení okruhu výjimek acte éclairé z povinnosti předkládat předběžnou otázku podle čl. 267 SFEU vycházel soud prvního stupně opět z uvedeného nálezu Ústavního soudu. Nemožnost položit předběžnou otázku je dána, pokud se obecný soud úmyslně odchýlí od ustáleného výkladu dané otázky. Úmysl soudu lze dovodit z přesvědčivosti odůvodnění rozhodnutí a způsobu vypořádání argumentů účastníků. V této věci zatím neexistuje judikatura SDEU k otázce souladu české právní úpravy promlčení se Směrnicí nebo čl. 102 SFEU a zásadou efektivity, když rozhodnutí ve věci Cogeco a ve věci Manfredi tuto problematiku nepokrývají, a proto z nich nelze dovodit obecný výklad práva EU. Soud prvního stupně se tak nemohl v předmětné věci odchýlit od ustáleného výkladu daných otázek ze strany SDEU, tím méně úmyslně. To ostatně soud řádně odůvodnil, neboť v usnesení provedl výčet konkrétních východisek pro úvahu o nezbytnosti položení předběžných otázek s odkazy na právní úpravu a rozhodovací praxi českých soudů a SDEU. Proto je odvolání žalované zcela nedůvodné.
43. Dále žalobkyně poukázala na souhlas žalované (nesprávně uvádí žalobce) s předložením předběžných otázek k posouzení SDEU na jednání konaném 8.7.2021 a na rozdílný pohled na závěry SDEU v rozhodnutí ve věci Cogeco a ve věci Manfredi. Žalobkyně z nich dovozuje, že by bylo v rozporu se zásadou efektivity pokládat za počátek běhu promlčecí lhůty jakýkoli okamžik časově předcházející vydání rozhodnutí Komise, neboť to by mělo za následek neúčinnou ochranu nároků plynoucích z unijního práva vnitrostátními prostředky. Před vydáním tohoto rozhodnutí nelze objektivně očekávat dostatečnou vědomost o škodě a osobě povinného k její náhradě. Zásadě efektivity by proto odpovídalo určení počátku běhu promlčecí lhůty v této věci nejdříve ke dni vydání rozhodnutí Komise. K tomu žalobkyně poukázala na konkrétní pasáže uvedených dvou rozhodnutí SDEU.

44. Klíčovým je, že promlčecí lhůta nesmí být tak krátká, aby to znemožnilo uplatňovat právo na náhradu škody z protisoutěžního jednání, nebo aby jej to učinilo neúměrně obtížným. V rozporu se zásadou efektivit je odkaz žalované na českou odbornou literaturu, že nárok na náhradu škody způsobené omezováním hospodářské soutěže před účinností ZNŠHS se bude promlčovat podle dosavadního výkladu předpisů občanského práva ze strany Nejvyššího soudu, protože touto zásadou jsou vnitrostátní soudy povinny se řídit při aplikaci čl. 102 SFEU. S tím se ostatně ztotožnil i soud prvního stupně.
45. Žalovaná vykládá tato rozhodnutí ve svůj prospěch, aniž by ale uvedla důvody, pro něž považuje opačné závěry žalobkyně za nesprávné. Ostatně rozdílný výklad účastníků vylučuje, aby odvolací soud přistoupil k polemice o (ne)existenci výjimky *acte éclairé*.
46. K žalovanou tvrzené jiné vadě řízení dle § 205 odst. 2 písm. c) o.s.ř. žalobkyně uvedla, že tento odvolací důvod se uplatní jen v případě, že mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, tedy musí se poměřit možný výsledek řízení z pohledu toho, zda by byl jiný, kdyby k ní nedošlo nebo kdyby byla ještě za řízení před soudem prvního stupně odstraněna. Je tak zřejmé, že i kdyby byly usnesením položeny předběžné otázky k posouzení SDEU předčasně, s čímž žalobkyně nesouhlasí, na správnosti a zákonnosti usnesení, včetně postupu jemu předcházejícímu, by tato skutečnost nemohla ničeho změnit, a námitka žalované je irelevantní.
47. Žalovaná v replice k vyjádření žalobkyně uvedla, že se žalobkyně ve shodě se soudem prvního stupně domnívá, že není zřejmé, zda je česká úprava promlčení souladná s čl. 102 SFEU, resp. s principem efektivit práva EU. Žalobkyně tak činí, ač před soudem uváděla, že stávající judikatura je dostatečná. Žalobkyně ve své argumentaci deformuje závěry nálezu ze dne 11.9.2018, sp.zn. II. ÚS 3432/17, neboť zde se Ústavní soud nevyjadřoval k hlediskům přezkumu v rámci standardního odvolacího řízení, ale jen pro účely řízení o ústavní stížnosti. Odvolací soud musí komplexně přezkoumat správnost úvah soudu prvního stupně i naplnění podmínek pro předložení předběžné otázky, přičemž v tom národní soudy nemají zcela pasivní roli, protože ony unijní právo aplikují.
48. Závěry žalobkyně deformují judikaturu i ve vztahu k doktríně *acte éclairé*, neboť výklad práva SDEU vytváří obecná hlediska a zásady, ale neodstraňuje každou výkladovou nejasnost. Není logicky třeba, aby se soud každého členského státu dotazoval SDEU na soulad národní úpravy promlčení nároku na náhradu škody s právem EU. Obě výše uvedená rozhodnutí SDEU vytvářejí jasná kritéria, podle nichž má být vztah mezi právními řády EU a ČR posouzen. Žalobkyně se vůbec nevyjadřila k námitkám žalované vůči otázkám 1), 2) a 3), a provedla výklad obou rozhodnutí SDEU jen ve svůj prospěch.
49. Přezkum správnosti úvah soudu prvního stupně musí být komplexní, protože nejde o žádný omezený přezkum, jak nesprávně dovozuje žalobkyně z daného nálezu Ústavního soudu, k čemuž žalovaná zopakovala argumentaci, že nálezy byly vydány pro účely řízení o ústavní stížnosti a že národní soudy nemají pasivní role při výkladu práva EU. To platí i ohledně výjimky *acte éclairé*, k čemuž žalovaná poukázala na judikaturu SDEU i Ústavního soudu a také na odbornou literaturu.
50. Dále žalovaná rozvedla, proč považuje argumentaci žalobkyně ke znění předběžných otázek za neúplnou a zavádějící, když otázky 1) a 2) se dotazují na použitelnost Směrnice a zprostředkovaně ZNŠHS, ale nezmiňují čl. 102 SFEU a zásadu efektivit. Nemožnost aplikace Směrnice má vliv i na znění otázek 3) a 4), přičemž se žalobkyně nijak nevypořádala u otázky 3) s námitkami žalované. Žalovaná zopakovala nutnost důsledné komplexní analýzy jednotlivých prvků právní úpravy promlčení. Ve formulaci této otázky je i zavádějící a irelevantní kritérium, zda se poškozený dozvěděl o škodě v celém jejím rozsahu. V žádném pramenu práva EU není tato vědomost zohledněna, přičemž i Směrnice spojuje počátek běhu promlčecí lhůty s ukončením jednání (její čl. 10 odst. 2). Žalovaná následně blíže rozvedla tvrzení, že si žalobkyně protirečí, a to s poukazem na její postoj při jednání před soudem prvního stupně a také na to, že soud nesdělil účastníkům před

jednáním záměr podat předběžné otázky. Žalovaná mohla náležitě reagovat až po jednání, kdy jí byl zaslán návrh předběžných otázek. Tento návrh otázek se ale podstatně lišil od závěrů, jež učinil soud při jednání. Konzistentní stanovisko žalovaná sdělila soudu před vydáním napadeného usnesení.

51. Pro výše uvedené žalovaná setrvala na tom, aby odvolací soud zrušil napadené usnesení a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.
52. Vrchní soud v Praze jako soud odvolací přezkoumal podle § 212 a násl. o.s.ř. usnesení soudu prvního stupně, a aniž nařizoval jednání /§ 214 odst. 2 písm. c) o.s.ř./, dospěl k závěru, že odvolání žalované je důvodné pouze v části.
53. Podle § 109 odst. 1 písm. d) o.s.ř. soud řízení přeruší, jestliže rozhodl, že požádá Soudní dvůr Evropských společenství o rozhodnutí o předběžné otázce.
54. Z obsahu spisu se podává, že po neúspěšném návrhu žalované na přerušení předmětného řízení dle § 109 odst. 2 písm. c) o.s.ř. (pro nové řízení o přezkumu rozhodnutí Komise) byli v rámci jednání před soudem prvního stupně, konaného dne 8.7.2021, účastníci informováni o záměru soudu podat k SDEU předběžnou otázku za účelem posouzení souladu právní úpravy promlčení dle obch. zák. s čl. 102 SFEU. Účastníci v protokolu o jednání shledali takový postup v podstatě efektivním, protože by již mohlo být rozhodnuto o opravném prostředku proti rozhodnutí Komise a že se tím i nejspíše předejde podání předběžné otázky u soudů vyšších stupňů.
55. Žalovaná poté vyslovila ve svém podání z 23.8.2021 závěr, že není třeba předběžné otázky pokládat. Následně se účastníci seznámili s konkrétním zněním předběžných otázek. Žalobkyně s nimi souhlasila, ale žalovaná dospěla k závěru, že je SDEU odmítne. Následně soud prvního stupně vydal napadené usnesení s tím, že jej také odeslal (s kopií spisu) SDEU.
56. Z uvedeného je zřejmé, že soud prvního stupně o svém záměru řádně informoval účastníky a zajistil jim možnost, aby se k jeho zamýšlenému postupu vyjádřili, k čemuž jim poskytl před vydáním rozhodnutí i dostatek času. Daný nedostatek nemůže založit ani námitka žalované, že o záměru soudu nevěděla již před konáním nařízeného jednání. Napadené usnesení je také soudem prvního stupně pečlivě odůvodněno. Odvolací soud proto shledává námitku žalované o zkrácení jejího práva na spravedlivý proces pro předčasné předložení napadeného usnesení SDEU nedůvodnou. Nemohlo tak dojít k naplnění odvolacího důvodu dle § 205 odst. 2 písm. c) o.s.ř., neboť postup soudu prvního stupně v řízení nemohl mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Není zde dán ani žádný důvod pro zjednání nápravy v odvolacím řízení; ostatně nelze přehlížet, že SDEU byl také soudem prvního stupně včas informován o tom, že rozhodnutí s předběžnými otázkami bylo napadeno odvoláním. Lze také zmínit institut zpětvzetí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce předkládacím soudem, jenž je zakotven v čl. 100 Jednacího řádu Soudního dvora (Úřední věstník EU L 265/1, ze dne 29.9.2012).
57. K žádostem o rozhodnutí o předběžné otázce lze obecně uvést, že SDEU má pravomoc rozhodovat takové předběžné otázky, jež se týkají výkladu nebo platnosti unijního práva, a to zásadně na základě podnětu vnitrostátních soudů bez ohledu na to, zda účastníci původního řízení k tomu vyslovili přání.
58. Judikatura SDEU také vymezila podmínky pro vnitrostátní soudy, proti jejichž rozhodnutí není přípustný opravný prostředek, za nichž nemají povinnost se na něj obracet se žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce. Tomu je zejména dle rozsudku SDEU ze dne 6.10.1982 ve věci 283/81, Srl CILFIT a další a Lanificio di Gavardo SpA proti Ministero della sanita, v případě, že 1) otázka komunitárního práva není významná (relevantní) pro řešení daného případu, 2) existuje ustálená judikatura Soudního dvora k dané otázce nebo rozsudek Soudního dvora týkající se v zásadě identické otázky (tzv. *acte éclairé*) a 3) jediné správné použití práva Společenství je tak zřejmé, že nezůstává prostor pro jakoukoliv rozumnou pochybnost (tzv. *acte clair*) - pro závěr o zjevnosti

výkladu komunitárního práva je třeba a) porovnat jednotlivé jazykové verze textu, b) používat terminologie a právní pojmy komunitárního práva, c) vzít zřetel na odlišnosti interpretace komunitárního práva, a d) být přesvědčen, že jeho výklad je stejně zjevný soudům ostatních členských států a SDEU.

59. Zároveň SDEU formuloval zásadu, že je věcí jen vnitrostátního soudu, kterému byl spor předložen a jenž nese odpovědnost za soudní rozhodnutí, jež bude vydáno, aby posoudil s ohledem na konkrétní okolnosti jak nezbytnost rozhodnutí o předběžné otázce pro vydání jeho rozsudku, tak i relevanci předběžných otázek. Pokud se otázky budou týkat výkladu unijního práva, pak je SDEU v zásadě povinen o nich rozhodnout. Dále je SDEU oprávněn ověřovat svou vlastní příslušnost. Odmítnutí rozhodnutí o předběžné otázce lze jen, pokud je zjevné, že požadovaný výklad unijního práva nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, pokud se jedná o hypotetický problém nebo také pokud SDEU nedisponuje skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro odpověď (viz body 26 a 27 odůvodnění rozsudku ve věci Manfredi s tam uvedenou judikaturou SDEU).
60. V případě rozhodnutí vnitrostátního soudu o podání předběžné otázky, proti němuž je přípustný opravný prostředek, je třeba uvést, že výsledkem řízení o opravném prostředku nelze omezit pravomoc takového soudu, kterou má (nyní) přiznanou čl. 267 SFEU, obrátit se na SDEU, má-li za to, že jsou naplněny podmínky podání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce. Jak již bylo v předchozím odstavci uvedeno, posouzení relevance a nezbytnosti předběžné otázky je v zásadě pouze odpovědností soudu, který se rozhodne podat žádost o rozhodnutí o předběžné otázce (viz rozsudek SDEU ze dne 7.6.2007, ve věci C-222/05 a C-225/05, van der Weerd a další proti Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit). Přitom je jen na tomto soudu, jak bude po rozhodnutí o opravném prostředku postupovat.
61. Unijní právo tím brání tomu, aby pro tento vnitrostátní soud byly závazné názory vyjádřené vyšším vnitrostátním soudem, pokud má za to, že nejsou v souladu s unijním právem (viz rozsudek SDEU ze dne 20.10.2011, ve věci C-396/09, Interedil Srl v likvidaci proti Fallimento Interedil Srl, Intesa Gestione Crediti Spa).
62. Dané teze SDEU učinil v zásadě obsahem Doporučení pro vnitrostátní soudy o zahájení řízení o předběžné otázce (2019/C 380/01, ze dne 8.11.2019), a to právě za účelem zajištění hladké a účinné spolupráce mezi ním a vnitrostátními soudy.
63. V předmětné věci soud prvního stupně požaduje ve svém rozhodnutí odpověď na 4 předběžné otázky, jež se vztahují k řízení o náhradu škody ve formě daného ušlého zisku s příslušenstvím, již měla žalovaná způsobit žalobkyni v období od února 2013 do 27.6.2017 zneužitím svého dominantního postavení. Žaloba (doručená soudu prvního stupně dne 26.6.2020) byla podána v návaznosti na rozhodnutí Komise (z 27. 6. 2017), v němž bylo konstatováno, že žalovaná porušila svým jednáním čl. 102 SFEU, a to mj. i na území České republiky v období od února 2013 do 27.6.2017.
64. Je zjevné, že se zdejšího řízení o náhradu škody způsobené zneužitím dominantního postavení týká čl. 102 SFEU a dále pro rozhodné období, v němž se žalovaná dopouštěla protiprávního jednání, nelze bez dalšího vyloučit ani aplikaci čl. 10, 21 a 22 Směrnice (viz dále). Z české právní úpravy lze ze stejného důvodu uvažovat o příslušných ustanovení o promlčení v obch. zák. a o. z., respektive i o daných ustanovení ZNŠHS.
65. V poměrech této věci tak lze uzavřít, že dané 4 předběžné otázky, jejichž obsahem je žádost o výklad čl. 102 a zásady efektivy a dále o výklad čl. 10, 21 a 22 Směrnice, jsou otázky směřující k poskytnutí výkladu unijního práva, jež mají zároveň zásadní vztah k předmětu sporu v původním řízení. Odvolací soud také neshledává, že by soud prvního stupně formuloval jen nějaký hypotetický problém, což ostatně dokládá, že SDEU poskytl výklad (nejen) k povaze čl. 10 (zda se

jedná o hmotněprávní či procesněprávní ustanovení), což je předmětem otázky 2), ve svém rozsudku ze dne 22.6.2022, ve věci C-267/20, Volvo AB a DAF Trucks NV proti RM, aniž by takovou otázku jako nepřijatelnou odmítl, jak se mylně domnívá žalovaná v odvolání. Soud prvního stupně správně poukázal na existenci tohoto řízení o předběžné otázce, nicméně v době jeho rozhodování nebyl rozsudek ještě vydán. Odvolací soud se také domnívá, že soud prvního stupně poskytl SDEU dostatečné skutkové a právní podklady pro jeho odpověď.

66. Z pohledu odvolacího soudu tak nelze v postupu soudu prvního stupně shledat žádné pochybení, protože dosavadní judikatura SDEU (rozsudky ve věci Cogeco a ve věci Manfredi) nedávala jednoznačný výklad dotýčných norem unijního práva, tedy zde nebyl naplněn princip *acte éclairé*. Samozřejmě je třeba vést v patrnosti, že uvedené může závazně konstatovat jen SDEU.
67. Podle odvolacího soudu ale změna situace nastala vydáním rozsudku SDEU ve výše zmíněné věci C-267/20 (Volvo AB a DAF Trucks NV), v němž bylo řešeno porušení čl. 101 SFEU (kartelová dohoda), a to také v řízení o náhradu škody pro porušení právních předpisů o hospodářské soutěži, kdy protiprávní jednání trvalo od 17.1.1997 do 18.1.2011. Dne 27.5.2017, tedy 5 měsíců po uplynutí lhůty k provedení Směrnice nabylo účinnosti prováděcí královské nařízení s mocí zákona, a žaloba o náhradu škody byla podána dne 1.4.2018.
68. Ve zdejším řízení o náhradu škody pro porušení čl. 102 SFEU (zneužití dominantního postavení) byla žaloba podána dne 26.6.2020, protiprávní jednání bylo konstatováno za období od února 2013 do 27.6.2017, přičemž Směrnicí prováděcí ZNSHS nabylo účinnosti 1.9.2017, tedy po více než 8 měsících po uplynutí lhůty k jejímu provedení.
69. V obou věcech jde tak v podstatě o podobnou situaci nastalou v souvislosti s evropskou harmonizací právní úpravy práva na náhradu škody v případě porušení hospodářské soutěže. Rozdíl je dán pouze v tom, že ve zdejší věci bylo ukončeno protiprávní jednání až po vstupu Směrnice v platnost, jinak je dána shoda v tom, že byla žaloba podána až po jejím vnitrostátním provedení. Rozsudek SDEU ve věci C-267/20 (Volvo AB a DAF Trucks NV) dává dle odvolacího soudu odpovědi na otázky formulované soudem prvního stupně, protože je zde obsažen výklad k povaze a časové působnosti (pro zdejší řízení rozhodných) čl. 10, 21 a 22 Směrnice, a také k počátku běhu promlčecí lhůty k uplatnění práva na náhradu škody pro porušení hospodářské soutěže.
70. S ohledem na výše uvedené a na zvláštní povahu předmětného odvolacího řízení, v němž je dána odpovědnost soudu prvního stupně (jako předkládajícího soudu) za zvolený postup v řízení (k tomu srov. uvedené výše), dospěl odvolací soud k závěru, že je třeba výrok I. napadeného usnesení potvrdit dle § 219 o.s.ř. jako věcně správný.
71. Jiná situace ale nastala v případě naplnění podmínek pro přerušení řízení dle § 109 odst. 1 písm. d) o.s.ř. Toto je dáno tím, že v době rozhodování odvolacího soudu byl vydán rozsudek SDEU C-267/20 (Volvo AB a DAF Trucks NV), jenž nemohl logicky být soudem prvního stupně znám a jenž má dle odvolacího soudu zásadní význam pro zdejší věc. Protože tak odpadl důvod pro přerušení řízení, rozhodl odvolací soud podle § 219a odst. 1 písm. a) a § 221 odst. 1 písm. a) o.s.ř. tak, že odvoláním napadený výrok II. usnesení zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.
72. V dalším řízení soud prvního stupně zváží, zda jsou s ohledem na existenci zmiňovaného rozsudku SDEU jsou skutečně dosud dány důvody pro přerušení řízení dle § 109 odst. 1 písm. d) o.s.ř. či případně pro (byť i částečné) zpětvzetí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce dle čl. 100 Jednacího řádu Soudního dvora.
73. náhradě nákladů odvolacího řízení rozhodne v rozhodnutí ve věci samé soud prvního stupně.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není přípustné dovolání.

Praha 9. srpna 2022

JUDr. Roman Horáček, Ph.D., v.r.
předseda senátu